

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Ioan. Petri Maffei, Bergomatis, E Societate Iesv,
Historiarvm Indicarvm Libri XVI.**

Maffei, Giovanni Pietro

Antverpiae, 1605

Lvdovici Almeidae Ad Socios In Lvsitaniam.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11473

Xamaxinodonus cognitis, Gaspari persuasit vt ad Mioxindonum (cuius domicilium ab Imori castro, vnius diei distat itinere) sese conferret, causamque Christianorum apud eum ageret. Ab eo Gaspar benignè acceptus, cum de rebus diuinis ipso valde approbante verba fecisset, summa eiusdem voluntate obtinuit, vt Imo-
renses ethnici Bonziique neophytis negotium postea ne facerent. quare Christiani molestia liberati & magnopere confirmati recreatique sunt: ad quorum numerum tredecim alios in rebus Gaspar adiunxit, prostridièque Meacum reuertit. Ex eo tempore in agri Meacensis munitis oppidis quinque ad passuum novemtra quinquaginta millia totidem Ecclesiæ institutæ dicuntur. Regis autem ipsius Meacensium tanta esse fertur in Gasparem animi propensio, vt cum Gaspar ab Amangutianis litteras accepisset, eam Ecclesiam à Moridono tyranno vexari, piis ipsorum diffusis cœtibus, euerso templo, aræque ipsa per vim occupata; Regem adierit, atque ab eo impetrauerit, vt ad Moridonum scriberet, gratum sibi esse facturum, si Christianos commendatos haberet, eorumque templi instaurationem atque ædificationem adiuuaret. Eam epistolam Rex insigni cuidam viro dedit ad Moridonum in castra leucas triginta ultra Amangutium perferendam; eiusdem epistolæ separatim exemplo ad Christianos Amangutianos allato, qui propterea magnam in spem rerum meliorum venerunt. Hæc habui quæ de Meacensibus rebus in presentia scriberem, vt tam læti nuntii quam primum in Italiam peruenirent. Gasparem ipsum de eisdem rebus aiunt scripsisse. Eius litteræ, quas Bungi itinere pergens alius nescio quis fecerit, citur, vt speramus, propediem subsequenter. Hactenus de his. Quod verò ad me ipsum attinet, te per IESVM CHRISTVM R. P. obtestor, vt mei in sanctis sacrificiis tuis nominatim memineris, atque id ipsum a reliquis omnibus Sociis petentium ipsorum deprecatione placatus mihi Dominus tantum vultu impertire dignetur, vt Societatis nostræ disciplinam ac legem ad finem vsque vitæ custodiam. Firando, v. Idus Octobris MDLXIV.

LVDOVICI ALMEIDÆ AD SOCIOS
IN LVSITANIAM.

Complectar his litteris, fratres mihi carissimi, ea dumtaxat quæ mihi, certa Iaponis obeunti loca in itinere contigerunt: nam cætera nostri Meaco, Firando, atque alibi ad vos ipsi perscribent. Anno proximo Pater Cosmas Terrianus Vocoxiura, vbi tum comorabatur, misit me, duo in oppida

regni Rimani ad prædicandum Euahgelium; quibus in oppidis intra tertium circiter mensem (quæ Dei benignitas est) non infimæ cõditionis homines amplius mille duceti ad ouile CHRISTI perducti sunt. Atque illa quidem iam cognouisse vos arbitror: Barptolemæum Regem valde potentẽ Rimani Regis fratrem, magna cum nobilitatis parte, conuersum ad Christi fidem, aliõsque deinde complures. Didicistis præterea, vt opinor, Vocoxiura vicus ac portus, nostris ab eodem Barptolemæo attributus, cū ædificiis cum verò neophytis in dies quàm feliciter crescere cæperit. Hunc aded lætum rei Christianæ progressum cū diabolus ferre non posset, hõzios permultos è popularibus Barptolemæi sollicitare nõ destitit, quoad facta coniuratione armisq̃ clam sumptis, Reges ambos repentino impetu aggressi, Barptolemæum, quod idolorũ cultu sublato phana ipsa Deo, vero dicasset, regno deturbatum, in arcem quandam compulerint, intra quam sese continebat hoc tẽpore, fratrem verò eius, quod in regnum suum patefecisset aditum Euangelio, dimidia ferè parte oppidorum suæ ditionis exuerint. In eo tumultu, Vocoxiura vicus, injecto furtim à vicinis hostibus igne, confestim incensus est. Cosmus in Rimani cuiusdam neophyti nauem confugit, Leonis nomine, qui periculo cognito statim præclarè instructis nauigiis duobus ad opem Ecclesię templõq; ferendam aduenerat: quod tamen ipsum vnà cum ædibus Christianorũ agriculturalium, cū iam Cosmus, vt dixi, nauigium conscendisset, inspectantibus nobis eodem conflagrauit incendio. Spectaculum nostris oculis graue admodum & acerbum. Vicus primùm exustus ac dirutus is, qui modò & conuenarum numero & plurimo Dei cultu florebat: innocentes pueri permulti, quotũ piis vocibus ac quotidianis precationibus in Dei laudem nuper omnia perstrepebant, raptim in naues impositi, dilapsique; cætera neophytorum turba cum liberis atque familiis, sine recto, sine cibariis, sine vllõ præsidio relicta crudelitati hostium atque sæuitiæ. Rebus igitur desperatis mœrentes cursum direximus ad portũ, qui primus regni Bungenis occurrit, leucas à Vocoxiura circiter quinquaginta. In ea nauigatione, digna memoratu nonnulla accidere, è quibus hoc vnum in præsentia exponam. Cū ad alias eius oræ stationes, tempestatis causa, coacti sumus appellere, tum ad quendam regni Rimani portum, citra eum locum, quem petebamus, passum millia quinque & viginti. Eius portus atque oppidi facilè princeps erat Leo: qui inde Vocoxiuram ad nos, vt diximus, nauigiis duobus erat profectus. Eò igitur delati, quod Cosmus valerudine admodũ vitæretur aduersa, descendimus, ibiq̃ue dies octo substitimus. quo tempo-

tempore Christianorum concursus ad Cosmum ingés fieri captus; quòd neminem è sacerdotibus nostris antea viderat. Verùm noctu ferè ventitabant, exploratorum metu, hostiumque Christiani nominis, quibus oppidum erat refertum. Nam Regis pater, qui ante iam exacta Regni administratione decesserat, cognita lèditione ac bello in filium excitato, rebellibus renuntiari iusserat, omnia ipsorum arbitrio compositum iri; spondèdarque, ipsum filium Regem, itemque nepotem, in exsilium ituros; Cruces Christiano ritu defixas auulsam iri, Christianos ad patrios ritus Christo deserto redituros. Id erat causæ cur neophyti minùs apertè Cosmum inuiserent, quorum erat numerus fèrme octingentorum. Ipsi verò pueri Christiana doctrina sic erant eruditi, vt cuncti precandi formulas plerique etiam Catechismum totum tenerent. Ii curabat Cosmus vt inter sese, dialogi more, fictis ad tempus personis, de Christiana religione, Gentiliq̃ superstitione certarent, idque tanta cum animi voluptate, vt perspecta gentis huiuscè fides ac pietas omnem pænè acceptæ cladis dolorem abstergeret. Sed hoc ipsum quoque solacium nobis humani generis hostis inuidit, ac Bonzios impulit, vt facta manu, diuersorū nostri arundinea tecta nocturnis lapidationibus magno cum strepitu peterent: quo maximè tempore neophyti spiritualium sermonum delictis fruebatur. Quocirca nihil hostium vim ac potentiam veritus Leo (quod alius nemo præter ipsum auderet) nos adium suarum excepit hospitio: cumque nihilominus Bonzii fureret, tanto dolore ipse cum omnibus suis exarsit, vt inscientibus nobis arstita capere, ignemque cœnobis Bonziorum inferre, summa præsertim vxoris voluntate, decreuerit. Eam rem odorati Bonzii, furere desierunt. Verùm quia commoratio nostra diuturnior periculosa neophytis esse videbatur, idque ipsimet ita iudicabant; quamquam magno cum dolore, quem ex ipsorum solitudine & calamitate capiebamus, magnaque mutua beneuolentiæ significatione, silentio noctis digressi; postridie Tacaxim oppidum Bungenis occurrerimus. Ibi Cosmus loco propinquo consistere, & neophytorum animos epistolis, inter eos terrores atque discrimina, confirmare, totiusque rei exitum expectare constituit. & quo esse ibi tutò liceret, ad Regem Bungi me misit, duarum & triginta leucarum itinere; vt is de mansionem suam cum Tacaxiano Præfeto per litteras ageret; quòd Cosmus ipse propter valetudinem longius progredi non auderet. Rex erat eo tempore Vosuqui, (id oppidi nomen est) quem vt conueni, Cosmiq̃ mandata exposui, Rex valde lætatus Cosmum in suis versari finibus, protinus mihi dedit

dedit ad Præfectum epistolam; Cosmo aream ædesque ad habitandum attribueret, & ex incolis, Christianum, quicumque veller, fieri permetteret. Atque hæc quidem eo ipso die: post mensem autem, Cosmum regni proceribus per litteras magnopere commendavit. Post menses verò duos, cum Christianam rem parum procedere cognovisset, duas edidit tabulas ornatas auro, nigròque colore distinctas, quarum alteram Cosmus apud se, alteram vnus è nostris haberet in alio pago percelebri (Cauaxirim appellat) leucas à Tacaxi septem. Earum in vtraque rei Christianæ tribus capitibus chirographo suo cavit quàm diligentissimè. Primum enim edixit licere in suo regno, summis, mediis, infimis Christianos fieri: deinde pœnas proposuit, si quis diuinæ legis præcones aut impedisset, aut vlla ratione læsisset: tertio declaravit placere sibi in perpetuum tota sua ditione prædicari Evangelium. Ac mirum sanè, quantopere Christianæ religioni faveat, quamquam ei nondum addictus. Perentibus nomine Bonziorum quibusdam, vt nos exterminaret; alienum esse eius dignitate, ferre qui Deos suos tam impudenter tam contumeliosè profcinderet; infames item edacitate carnis humanæ, (hoc enim illos non pudet crimen nostris objicere) & quocumque pergerent, euerfiones atque excidia secum afferentes: cum hæc, inquam, & alia sexcenta in nos probra jactarent; annus, respondit ille, circiter quartusdecimus agitur, ex quo hi homines in hæc loca magno vti que meo bono delati sunt: tribus quippe dumtaxat regnis antè præfueram, nunc verò quinque possideo. antea pecuniæ laborabam inopia, nunc Iaponis Reges omnes diuitiis supero; atque ad populares etiam meos hoc beneficium pertinet. denique omnia mihi ex eorum hospitio secunda acciderunt: quin etiam filio magna meâ voluptate sum auctus, cum nullum antea suscepissem. Quæro nunc ex vobis; eoquid attrulerit mihi commodi religionis vestræ defensio: proinde cauete, ne in posterû ad me istiusmodi verba faciatis. quo illi respõso fracti abjectique cessere. Idè ferè Meaci contigisse cognouimus, cum Bonzii ex ea vrbe Gasparem Vilelam exturbare conarentur. Mos est Iaponiorum, cum aliquam pecuniæ summâ principibus largiuntur, chirographum illis offerre, ex quo ipsi deinde per suos domesticos eâ pecuniâ exigat. Eiusmodi chirographum, facta collatione, Meacenses Bõzii derulerant ei, qui causas ipsorû apud Regē agere cõsueuerat, vt idem ille nostros Meaco pellendos curaret. Is auditum aliquoties Dei verbum (vt erat bonus natura) probauerat. Itaque rem sustinere & chirographum apud se detinere constituit, quoad clariùs, quæ tradebatur à

Vilela,

Vilela, cognosceret. Adit igitur, & audit hominem magno cum de-
 fenſu: redit iterum ac tertio: deniq; clariore oborta ſibi luce Chre-
 ſtianus efficitur, atq; hac maxima ratione Dominus hominē hunc,
 ſicut & ceteros qui ſe haud difficiles præbent, ad veritatem ad e-
 rrore traduxit. Verū, vt ad inſtitutam narrationem feuerat, tabe-
 las ego regias ad Coſmum miſi, quarum vnā Eduardus Syluius
 Cauaxirim promulgandi Euangelii cauſa pertulit. Ego in regia
 bemoratus ſum à natalitijs Domini ad Paſchatis vſque per
 ſolennia. Interea quanta, quam aſſidua concionū frequentia, quæ
 crebri Baptiſmi; quæ in publicum hoſpitale caritatis officia, quæ
 eleemoſynæ; feriis verò Natalibus, quàm pia è ſacris hiſtoris
 ſpectacula exhibita, per quadrageſimam, qui ardor animorum, quæ
 graues, quàm acerbæ pœnæ a neophytis vltro ſuſceptæ: paſcha-
 bus denique diebus quàm feſtiuæ ac iucundę gratulationes
 publicè tum priuatim extiterint, quoniam ea vobis minimè
 ſunt, nihil attinet ſcribere. Per eos dies Eduardus Cauaxire di-
 cenſus rei Chriſtianæ ſtudio, in memor cibi potuſque, ad Euang-
 elium dies ac noctes prædicandum incumbit, grauè morbum è
 mo labore contraxerat. Ad eum ego curandum (abeſt autem Ca-
 uaxiris oppidum ab regia vrbe leucas paulo plus triginta) Coſ-
 mius iuſſa ingenti labore perrexi; quòd è perpetuis imbris anno
 deò intumuerat, vt vado tranſmitti non poſſent. Ita coactus
 èta via deſcendere, quinto demum die perueni Cauaxirim, fratre
 que noſtrum offendi humanis omnibus remedijs, in magna
 norum ſolatorum copia, deſtitutum; macieque panè extrema
 feſtum: ſic prorsus, vt nonnulla, quæ mecum ad inſtaurandas
 agri vires attuleram, parum illi exhausta propè iam naturali
 te profuerint. Et quoniam Coſmi viſendi, antequam migr-
 corpore, magno deſiderio tenebatur, noctem quietam noctu-
 ſias Coſmi iuſſu Tacaxim eum naui tranſuexi, quem acceptum
 mantiffimè, officioliſſimeq; tractatum, Coſmus fruſtra ſanari
 natus eſt: decem ſuperuixit dies, ſumpto bis corpore Domini
 abiit, præclaro nobis cum virtutum aliarum, quæ in ipſo elu-
 tum verò Chriſtiana humilitatis ac patientiæ documento re-
 Quam multas ille, ſui præſertim aduētus initio, difficultates
 commoda pertulit! quot imbecilli corpusculi vexationes pati-
 ti u nomine ſubiit! quanta verò induſtria, quanto ſuit ſtudio Ch-
 ſtiana religionis propagandæ! lequidè nil vidi ſimile, ceſſabar
 quam. itaque præter cæteros labores, non ſaponicas modo, verum
 etiam Sinenſes, quæ multo difficilioreſ cognitu ſunt, didicerat
 teras, artemque laponicę linguæ grammaticam & copioſa

primus ipse confecerat. Sed redeo ad Cosinum. Is eo ipso tempore ad Rege Rimanorum accersitus, tamen cum eo congregari vehementer optabat, atque ob id ipsum etiam in oppido Tacaxe remanserat: prius tamen regem Bungi constituit tota de re facere certior: binas interea litteras ad Rimanum dedit, quas cum mandatis ego deinde sum subsequutus: ignosceret moram: ita de se meritum esse Bungensem, ut illo in consilio proficisci fas esse vix duceret. Rimanam Tacaxe tendentibus pagus occurrit, quam Leonis patriam esse iam diximus. Eo ut perueni, me viso, & profectiois meae causa cognita, neophyti dici vix potest quanta laetitia affecti sint. Serum erat diei: totum id tempus confluentibus ad me salutandi causa datum est: Baptizati quoque nonnulli, in iis ethnici cuiusdam filius, qui pro ea consuetudine, quam cum Christianis sanctè institutam habebat, non modò sese Deo commendare iam cæperat, veterum etiam Christianæ doctrinæ rudimenta memoriter hauserat. Postera luce ex eo loco profectus Rimam quinque leucarum intervallo deueni. Rex cum cætera comitate tum etiam cæna me exceperit, multaque de Bungenfi re percontatus, quod ad Cosinum accinebat, ita respondit: Cochinosum suæ ditionis emporium esse Christianorum, (quadringenti & quinquaginta ferè neophyti numerantur) eò Cosinum posse concedere, ibique expectare, dum debellatum esset, daturum se, qui me illuc usque perduceret, mihi que aream ac domum in usus Cosmi assignaret. itaque factum est, cessitque res è sententia. Cosmus bona Regis Bungenfis venia conscendit statim, & Cochinosum naui delatus, magno omnium gaudio exceptus est, nullaque interposita mora, neophyti solum purgare ædesque instruere aggressi sunt. Ille perspecta hominum virtute ac probitate magnopere delectatus, istud præcipuè mirabatur, cum temporis spatium non plus trimestri ad CHRISTVM Dominum cuncti conuersi fuissent, tam recenti re, nullis hostium minis aut denuntiationibus, de suscepta religione potuisse deduci. Grates Domino, qui illos tanto animi robore ac fortitudine impertit, è Bungo, Pridie Idus Octobr. MDLXIV.

LIBRI TERTII FINIS.

i SELE-